

dr hab. Stanisław Strączek
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: dyrygentura
33-390 Łącko 545
tel.: +48 602-115-940
straczekst@poczta.onet.pl

Łącko, 7.09.2018 r.

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym Pana dra Mirosława Kordowskiego
w dziedzinie sztuk muzycznych
w dyscyplinie artystycznej: dyrygentura

Zleceniodawca recenzji:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca, zlecenie podjęte w związku z wyznaczeniem mojej osoby na funkcję recenzenta przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów pismem z dnia 6 czerwca 2018 roku, numer postępowania BCK-VII-L-6434/18, na podstawie art 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego Pana dra Mirosława Kordowskiego wszczętego w dniu 27 lutego 2018 roku, w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie dyrygentura. Do nadesłanego przez Dziekana Wydziału pisma dołączono dokumentację o której mowa w art. 18a ust. 1 ustawy, oraz płytę CD z zarejestrowanym dziełem artystycznym.

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan dr Mirosław Kordowski urodził się 10 grudnia 1961 roku w Kwidzynie.

W latach 1996-2001 studiował:

- saksofon w klasie prof. Marka Schillera, Wydział Instrumentalny Akademii Muzycznej w Gdańsku;
- dyrygenturę w klasie prof. Sylwestra Matczaka, Wydział Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

W 2003 roku ukończył studia podyplomowe w zakresie: Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego, Zarządzania Oświatą, Wspomagania Wychowawczego, Doradztwa Zawodowego i Terapii Pedagogicznej.

28 września 2010 roku uchwałą Rady Naukowej Instytutu Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Pan Mirosław Kordowski otrzymał stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej – dyrygentura. Stopień ten uzyskał na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, na podstawie złożonych egzaminów oraz rozprawy doktorskiej *Polskie tańce narodowe w repertuarze amatorskich orkiestr dętych – problematyka wykonawcza*.

Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu Kandydata:

- 1.10.2011-31.08.2013 – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytut Edukacji Artystycznej (umowa zlecenie);
- 1.10.2011-31.08.2012 – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu (umowa zlecenie);
- od 1.10.2012 – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu (adiunkt).

Ponadto w latach 2011-2015 prowadził zajęcia z: arteterapii z muzykoterapią, emisji głosu, metodyki nauczania przedmiotu muzyka i przedmiotów artystycznych w edukacji wczesnoszkolnej, na uczelniach: Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa, Bydgoska Szkoła Wyższa, Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Olsztynie.

W roku akademickim 2011/2012 powołał do życia Big-band Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu, którego jest kierownikiem i dyrygentem do chwili obecnej.

W latach 2002-2013 prowadził Orkiestrę Dętą Ochotniczej Straży Pożarnej w Pruszczu, a od roku 2005 jest dyrektorem, dyrygentem, kapelmistrzem i tamburmajorem Młodzieżowej Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej w Koronowie – nazwa obecna zespołu Młodzieżowa Orkiestra Dęta *Kujawia*.

Autoreferat Pana Mirosława Kordowskiego zawiera się w 17 stronach, na przestrzeni których rysuje się obraz człowieka pracowitego i oddanego swojej profesji. Niestety autoreferat nie jest wolny od uchybień czy nieścisłości, a nawet faktów niezgodnych z rzeczywistością.

Kandydat zamieszcza w nim stwierdzenie (strona 4), iż orkiestry dęte, cytat: „we współczesnej Polsce stanowią dziś mniej liczną grupę niż orkiestry symfoniczne”. Teza ta jest zupełnie niezgodna z realiami. Ruch orkiestr dętych jest w Polsce szeroko rozpropagowany. Poza zespołami profesjonalnymi (Orkiestry Wojska Polskiego: 21 zespołów, Orkiestry Policji: 3 zespoły, Orkiestry Straży Granicznej: 2 zespoły), niemal we wszystkich większych gminach działają orkiestry dęte – bądź przy ochotniczej straży pożarnej, przy parafiach, stowarzyszeniach lub przy miejskich czy wiejskich domach kultury. Zauważyć należy, że 247 amatorskich orkiestr dętych posiada własną stronę internetową. A wiele jest mniejszych lub mniej znanych zespołów, które nie posiadają takiej witryny. Innym przykładem może być zestawienie liczby orkiestr na terenie samego województwa małopolskiego: 220 orkiestr dętych, przy około 20 symfonicznych składach. Stanowi to niezbity dowód, że na terenie całej Polski, na tle liczby orkiestr dętych, ilość symfonicznych składów (zarówno profesjonalnych, jak i amatorskich) prezentuje się dość skromnie.

Autor ubolewa nad repertuarem orkiestr dętych – zespoły te, Jego zdaniem, ograniczają się jedynie do marszów i muzyki rozrywkowej oraz sam deklaruje wprowadzanie bardziej ambitnych pozycji w repertuarze prowadzonych przez niego zespołów. Tymczasem w dołączonych do przewodu dokumentach (*Repertuar przygotowany i wykonywany przez orkiestry dęte i big-band pod batutą Mirosława Kordowskiego*), w zestawieniu *Muzyka klasyczna i rozrywkowa* – około 90 procent stanowią opracowania lub kompozycje z gatunku muzyki rozrywkowej. Próżno w nim szukać *klasycznych* dzieł, chyba, że za takowe przyjmiemy aranżację utworu Astora Piazzolli *Liebertango*.

Przeglądając programy koncertów prowadzonych przez Kandydata zespołów, w szczególności big-bandu, zauważyć można tendencję głównie do wykonywania muzyki rozrywkowej. Świadczy o tym także wykaz dokonanych aranżacji przez Pana Kordowskiego dla *Kordbandu* – w którym większość stanowią popularne piosenki *popowe*. Nie jest to zgodne z tezami deklarowanymi w autoreferacie, o propagowaniu muzyki narodowej. Na stronie 5, Autor pisze, cytat: „Ponieważ muzyka narodowa była i jest najbardziej bliska mojemu sercu, dlatego zgodnie z wyznaczonym w poprzednich latach torem działania, wprowadzam ją konsekwentnie do repertuaru prowadzonej przez mnie orkiestry”.

Ponadto Pan Kordowski wielokrotnie na przestrzeni całego autoreferatu podkreśla fakt, że literatura dla orkiestr dętych jest uboga. Oczywiście, z pewnością nie jest ona tak bogata i różnorodna jak na symfoniczne składy – jednak nie aż tak skromna jak Autor sugeruje. Dostępne są liczne opracowania m.in. Bolesława Szulii, Juliana Kwiatkowskiego, Edwarda Czernego czy Leona Landowskiego. Także obecnie,

w dobie coraz większej popularności zespołów tego typu – oryginalna literatura również się powiększa. Powstają utwory z gatunku tzw. symfoniki orkiestr dętych, w których specjalizuje się m.in. austriacki kompozytor Otto Martin Schwarz.

W omawianym autoreferacie na stronie 8, Pan Mirosław Kordowski pisze, cytat: „W latach 2011-2013 wypromowałem w Instytucie Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 15 absolwentów. Pięcioro z nich jest obecnie dyrygentami/kapelmistrzami orkiestr dętych: Piotr Gliszczyński w Chojnicach, Małgorzata Kapelińska w Osięcinach, Szymon Górski w Pruszczu, Monika Zielińska w Szamocinie, Dorota Kiedrowska w Wałczu.”

Niestety informacje te nie mają przełożenia w rzeczywistości:

- Orkiestrę w Chojnicach od wielu lat prowadzi Janusz Łangowski, wskazany przez Pana Kordowskiego Piotr Gliszczyński jest tylko członkiem orkiestry, nigdy nie był jej kapelmistrzem;
- Orkiestrę w Osięcinach od roku 2008 prowadzi Piotr Zieliński, przedtem kapelmistrzem był jego ojciec – Józef Zieliński. Małgorzata Kapelińska jest w zespole tym klarncistką;
- Orkiestrę w Pruszczu w roku 2013, po odejściu Pana Kordowskiego, przejął Tomasz Berent i prowadzi ją do dnia dzisiejszego. Szymon Górski jest w niej instruktorem oraz członkiem: saksofonistą altowym;
- Orkiestrę w Szamocinie od niedawna prowadzi Marcin Semrał. Przed nim kapelmistrzem był Łukasz Gallas. Monika Zielińska starała się o posadę dyrygenta tej orkiestry, jednak wówczas wybrany został pan Łukasz Gallas.
- Orkiestra w Wałczu działa nieregularnie. Posiada bardzo małą liczbę członków, głównie byłych muzyków Wojskowej Orkiestry Dętej Garnizonu Wałcz – prowadzi ją Andrzej Wiśniewski, również były muzyk tej orkiestry.

Żadna ze wskazanych przez Kandydata osób nie pełni funkcji dyrygenta/kapelmistrza tych orkiestr.

W związku z tym wiarygodność słów Pana dra Mirosława Kordowskiego zawartych nie tylko w omówionym fragmencie, ale również w całym autoreferacie, jest dla mnie wątpliwa. Pod znakiem zapytania staje wiele osiągnięć przedstawionych przez Kandydata.

W świetle tych faktów, dziwi brak pokory Autora. Nazwanie siebie, cytat: „mentorem dla młodego pokolenia” (strona 10) jest, w mojej opinii, zbyt odważne. Podobny odbiór mają Jego słowa zawarte szczególnie w ostatnich akapitach referatu. Na stronie 16, Pan dr Mirosław Kordowski pisze, cytat: „... mam świadomość, że w pojedynkę nie wypełnię luki, która powstała w naszym kraju w związku z brakiem kadry mogącej prowadzić orkiestry dęte” oraz dalej, na stronie 17, Kandydat deklaruje, cytat: „Jestem świadom, że moje działania mają charakter pionierski.” Tymczasem na przestrzeni całego autoreferatu nie zostało podane na czym to nowatorstwo polega. Rzetelna praca z zespołem czy dążność do podnoszenia poziomu artystycznego orkiestr dętych i kwalifikacji ich dyrygentów, w żaden sposób nie jest działaniem pionierskim

Pana Kordowskiego. Od wielu lat organizowane są różnorodne kursy i warsztaty dla dyrygentów orkiestr dętych, m.in. dwuletnie studium dla dyrygentów orkiestr dętych w Nowym Sączu. Biorą w nim udział dyrygenci z całej Polski. Ponadto, w niektórych placówkach wyższych uruchomiona została specjalizacja *dyrygentury orkiestr dętych*, dzięki której środowisko zyska w pełni wykształconych profesjonalistów tej dziedziny – zatem na tym gruncie nie znajduję potwierdzenia *pionierskości* działań Pana Kordowskiego.

Ocena dzieła artystycznego

Jako dzieło artystyczne Pan dr Mirosław Kordowski przedstawił **płytę CD pt. *Polskie brzmienia. Dzieła Grzegorza Duchnowskiego na orkiestrę dętą.***

POLSKIE BRZMIENIA

Dzieła Grzegorza Duchnowskiego na orkiestrę dętą

1. Suita polska – Preludium
2. Suita polska – Polonez
3. Suita polska – Kujawiak
4. Suita polska – Oberek
5. Suita polska – Krakowiak
6. Suita polska – Mazur
7. Fantazja polska

Wykonawcy: ORKIESTRA DĘTA WARSZAW

Dyrygent: MIROSŁAW KORDOWSKI

Płyta zawiera nagrania dwóch utworów Grzegorza Duchnowskiego: *Suity polskiej* oraz *Fantazji polskiej*. Pierwszy z utworów złożony jest z 6 osobnych części: *Preludium*, *Polonez*, *Kujawiak*, *Oberek*, *Krakowiak* oraz *Mazur*; drugi natomiast stanowi w całości integralny utwór złożony z mniejszych ogniw, następujących po sobie *attaca* lub przechodzących w sposób płynny.

Płyta CD została nagrana przez *Orkiestrę Dętą Warszaw* – orkiestrę, której prowadzenia Kandydat nie wykazuje w swoich dokumentach. Orkiestrę, która nie funkcjonuje w środowisku – jednostkę, stworzoną na potrzeby nagrania, złożoną z profesjonalnych muzyków (członków takich zespołów jak *Sinfonia Varsovia*, *Polska Filharmonia Bałtycka*, *Teatr Wielki-Opera Narodowa w Warszawie*, i in.).

Fakt ten jest istotny, bowiem świadczy o powołaniu do nagrania muzyków profesjonalnych, o szerokiej praktyce zawodowej. Stąd też niezwykle dziwi fakt pewnych niedoskonałości słyszalnych w nagraniach, takich jak np. częsty brak wspólnego rozpoczęcia dźwięku w różnych grupach, który skutkuje zachwianiem pionów brzmieniowych (szczególnie pierwsze wejścia rozpoczynające niemal każdy

utwór), czy też wiele nierówności. Ponadto, brak jest wspólnego rozumienia i prowadzenia frazy – najbardziej słyszalny w momentach o agogicznych zmianach, takich jak *ritenuto* czy *accelerando*. Wynikać to może ze zbyt małej ilości prób *tutti* wszystkich członków orkiestry wspólnie, jako zespołu *Warsaw* – pomimo zapewnień Kandydata w autoreferacie o szczegółowej pracy z instrumentalistami (strona 6).

Innym czynnikiem bezpośrednio związanym z omawianymi mankamentami nagrania, może być mało precyzyjny warsztat dyrygencki Pana Mirosława Kordowskiego. Z racji dołączonego do przewodu nagrania jedynie fonii, bez wizji – nie mogłem potwierdzić tej tezy. Jednak po przeszukaniu zasobów Internetu, na serwerze *youtube* odnalazłem nagranie utworów Grzegorza Duchnowskiego *Suita polska* i *Fantazja Polska*, w wykonaniu Orkiestry Dętej z Koronowa z dnia 30 kwietnia 2017 roku – *Koncert orkiestry dętej Kujawia z Koronowa w kościele Notre Dame de la Chapelle*, pod dyрекcją Pana Mirosława Kordowskiego¹. Wnikliwa analiza sposobu prowadzenia orkiestry przez Kandydata na oglądanym materiale utwierdziła mnie w słuszności postawionej uprzednio tezy o niedoskonałościach w technice dyrygowania Pana Mirosława Kordowskiego.

W części autoreferatu dotyczącej opisu wskazanego dzieła, Kandydat pisze, cytując: „Dokonałem wszelkich starań, aby każda z kompozycji stanowiła samodzielną zamkniętą całość poprzez specyficzny odrębny koloryt brzmieniowy oraz indywidualny nastrój danego tańca. (...) Zadbalem również o to, aby utwory zostały wykonane w odpowiednich tempach oraz z dobrą gradacją dynamiczną co było uzależnione od ruchliwości i dyscypliny zespołu gwarantujących kształtowanie właściwego obrazu dźwiękowego poszczególnych tańców” (strony 6-7). Niestety, w mojej ocenie, interpretacja niektórych tańców *Suity polskiej* pozostawia wiele do życzenia. Przykładem może być *Polonez* – drugi człon *Suity polskiej*, który wykonany został w zbyt szybkim tempie, tracąc swój charakter tańca „chodzonego” o dostojnym i uroczystym wyrazie.

Pozytywnym aspektem wydanej płyty jest krzewienie i upowszechnianie polskiej muzyki. To niezwykle istotne, by posiadać pełną znajomość oraz świadomość rodzimej kultury. Pozostawanie z nią w zgodzie i poszanowaniu stanowi ogromną wartość.

Należy podkreślić zdolności organizatorskie Kandydata. Zrealizowanie projektu stworzenia orkiestry *Warsaw* złożonej z profesjonalnych muzyków z różnych orkiestr z całej Polski, wymagało wielu logistycznych przedsięwzięć.

Nie mam również zastrzeżeń do realizacji nagrania, które posiada dobrą jakość studyjnego opracowania materiału. Pomimo sporadycznych miejsc o wątpliwej intonacji, całość nagrania posiada wyrównane brzmienie poszczególnych sekcji, a proporcje pomiędzy nimi zostały dobrze wyważone.

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=ZLwGkY04gwY> dostęp dn. 25.08.2018 r.

Ocena dorobku artystycznego

Pan dr Mirosław Kordowski za działalność w propagowaniu kultury i osiągnięcia muzyczne został wyróżniony:

- srebrną odznaką honorową za zasługi w rozwoju (byłego) województwa pilskiego (w roku 1990),
- Brązowym Krzyżem Zasługi (w roku 1993),
- Złotym Krzyżem Zasługi (w roku 1997).

Zauważyć jednak należy, iż wspomniane powyżej wyróżnienia, wykazywane przez Kandydata w dokumentacji przewodu habilitacyjnego, uzyskane zostały przed otrzymaniem tytułu doktora – i stanowią zapewne dorobek artystyczny, za który Kandydat tytuł ten w roku 2010 otrzymał.

Te, i inne osiągnięcia uzyskane przed otrzymaniem tytułu doktora (28 września 2010 roku), dołączone przez Kandydata do dokumentacji niniejszego przewodu – nie mogą stanowić wiążącego argumentu w pozytywnej ocenie dorobku postępowania habilitacyjnego.

Zespoły prowadzone przez Pana dra Mirosława Kordowskiego doceniane były na arenie lokalnej i ogólnopolskiej.

Z orkiestrami tymi nagrał płyty:

- w roku 2010 z orkiestrą z Pruszcza, pt. *Polskie tańce narodowe*;
- w roku 2016 z orkiestrą z Koronowa, pt. *Skąd Nasz Ród*.

Kandydat jest organizatorem życia muzycznego w powiecie bydgoskim i gminie Koronowo (koncerty orkiestr dętych, festiwale, przeglądy, udział w uroczystościach państwowych, regionalnych i religijnych), a prowadzone przez niego orkiestry koncertowały m.in. w Belgii, Białorusi, Holandii, Litwie, Łotwie, Niemczech i Włoszech.

Na uznanie zasługuje praca Pana dra Mirosława Kordowskiego na rzecz krzewienia kultury, czego potwierdzeniem jest udział w licznych przeglądach i festiwalach. Sukcesy orkiestr na konkursach strażackich orkiestr dętych oraz młodzieżowych przeglądach i festiwalach – są wyznacznikiem pracy włożonej w zbudowanie i utrzymanie poziomu artystycznego zespołów.

Również na uwagę zasługuje udział Orkiestry z Koronowa w festiwalu w Rastede (Niemcy). Podkreślić należy fakt zmierzenia się z wymaganiami konkursu i wystąpienia na nim tej orkiestry. Rzetelna i prężna praca Kandydata w przygotowanie zespołu zasługuje z pewnością na docenienie, bowiem wypracowanie musztry paradej w zespole amatorskim jest trudne do przeprowadzenia, głównie ze względu na dużą rotację osób grających, a także rozległy ambitus wiekowy jego członków.

Pan dr Mirosław Kordowski w autoreferacie deklaruje, cytat: „Świadectwo działalności artystycznej prowadzonych przeze mnie orkiestr amatorskich znajduje się w całym szeregu artykułów i prasie lokalnej, ogólnopolskiej, jak i zagranicznej (162 artykułów)” (strona 16).

Do przewodu habilitacyjnego dołączone zostały dokumenty pt. *Kserokopie reminiscencji prasowych*, które mają stanowić dowód wspomnianych słów Kandydata. Niestety wiele z artykułów nie zostało opisanych w odpowiedni sposób – nie posiadają one daty ukazania się materiału, ani też czasopisma czy gazety w jakiej zostały wydane. Większość z nich stanowi krótką reminiscencję o udziale orkiestr w uroczystościach państwowych lub świętach lokalnych – co wskazywałoby na prasę o zasięgu lokalnym.

Po wnikliwej analizie treści tych artykułów doszedłem do wniosku, iż ponad 60 z nich dotyczy czasu przed uzyskaniem tytułu doktora przez Pana Mirosława Kordowskiego. Podobna sytuacja ma miejsce w przedstawionych statystykach koncertowych oraz konkursowych. Na wykazywane przez Kandydata w dorobku artystycznym niniejszej habilitacji, osiągnięcia konkursowe – dla orkiestry z Pruszcza, aż 12 z 21 osiągnięć uzyskanych zostało przed nadaniem tytułu doktora. Stosunek ten jest także duży dla liczby deklarowanych przez Kandydata koncertów – dla Orkiestry Dętej w Pruszczu: 49 koncertów z 103 koncertów również miała miejsce przed nadaniem tytułu doktora Panu Mirosławowi Kordowskiemu.

Tymczasem Art. 16, ust. 1, wyraźnie mówi, cytat: „Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora...” (Dziennik Ustaw, Poz. 1789, Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2007 r.).

Treść tego Artykułu Ustawy powinna być znana Panu dr. Mirosławowi Kordowskiemu, bowiem przystępując do postępowania habilitacyjnego, był On zobowiązany do szczegółowego zapoznania się z tym Dokumentem.

W związku z tym, legitymowanie się przez Kandydata sukcesami i wyróżnieniami uzyskanymi przed datą 28 września 2010 roku uważam za nieodpowiednie. Zatem powstaje pytanie – czy Kandydat podając te informacje do wykazu dorobku artystycznego w postępowaniu habilitacyjnym, nie miał na celu przedstawienie zawyżonego obrazu własnej pracy i podanie większego dorobku, niż jego stan rzeczywisty?

Reasumując, w mojej ocenie, osiągnięcia te nie są w pełni adekwatne do dorobku artystycznego oczekiwanego od Kandydata ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego.

Ocena działalności dydaktycznej i naukowej

Z pewnością pozytywną wartością jest działalność Pana dra Mirosława Kordowskiego w ramach współpracy z Uniwersytetem w Daugavpils (Łotwa), a także udział w programie dydaktyków *Erasmus +*. To ważne pole wymiany doświadczeń oraz rozwoju własnych kwalifikacji.

Uwagę jednak zwracają inne fakty: Kandydat w autoreferacie, w części dotyczącej działalności naukowej, w podrozdziale pt. *Publikacje i udział w konferencjach naukowych*, pisze, cytat: „W latach 2013-2017 ukazało się 14 publikacji naukowych mojego autorstwa...” (strona 10), a dalej „Wszystkie publikacje mojego autorstwa zamieszczone są na stronie Polskiej Bibliografii Naukowej” (strona 11). Na wskazanej stronie internetowej znajduje się 13 odwołań do publikacji Pana dra Kordowskiego, a nie 14 – jak wcześniej wspominał Autor. W dołączonych do przewodu dokumentach, odnaleźć można wypis sporządzony przez Pana Kordowskiego, który zawiera 14 pozycji – z dopisanym tytułem *Geneza i wartości kołęd polskich na przestrzeni wieków oraz ich ewaluacja w opracowaniach na orkiestry dęte*. Jednak nawet w dniu 25.08.2018 r., na stronie internetowej takowa publikacja nie figuruje, i zapisanych jest 13 pozycji².

Zauważyć również należy, że podana przez Kandydata witryna internetowa jest bazą danych zawierającą jedynie spis czasopism, autorów publikacji, uczonych, artykułów naukowych oraz prowadzonej tematyki badawczej. Nie stanowi ona zbioru treści takich publikacji, zatem na owej stronie zamieszczone zostały jedynie tytuły tych publikacji (oraz szczegóły ich dotyczące, takie jak: rok powstania, a także czasopisma czy książki gdzie można je odnaleźć), a nie ich treść, jak sugerował Autor.

Po zapoznaniu się z tytułami tych publikacji, stwierdzić można, że jedynie 7 z nich rozważa nowe zagadnienie. Pozostałe stanowią tłumaczenia wybranych pozycji na język rosyjski, a jedna publikacja podana jest dwukrotnie – jako ten sam artykuł zawarty w dwóch książkach (*METODYCZNO-PEDAGOGICZNE ASPEKTY PRACY Z BIG-BANDEM (doświadczenie z działalności prób i koncertów Big-Bandu Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu)* – artykuł wydany został w 2014 roku przez: Белорусский государственный университет культуры и искусств [Białoruski Państwowy Uniwersytet Kultury i Sztuki] oraz КУЛЬТУРА: ОТКРЫТЫЙ ФОРМАТ-2014 [KULTURA: OTWARTY FORMAT-2014]). Również inna publikacja, dotycząca innowacji edukacyjnych wprowadzanych w szkolnictwie wyższym na przykładzie Big-bandu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu, stanowi rozdział dwóch wydań: czasopisma *Pedagogika Szkoły Wyższej* oraz książki *Jakość innowacji i ewaluacji w edukacji* – w każdej z nich, funkcjonując pod nieco odmiennym tytułem.

² https://pbn.nauka.gov.pl/sedno-webapp/persons/3938759/Mirosław_Kordowski dostęp dn. 25.08.2018 r.

W Internecie dostępne są dwa artykuły autorstwa Pana dra Mirosława Kordowskiego. Pierwszy z nich, o tytule *Wpływ uczestnictwa w orkiestrze dętej na sytuacje życiowe* – jest opracowaniem ankiety przeprowadzonej wśród muzyków orkiestry dętej Koronowo. Odnaleźć w nim można m.in. wykres kołowy przedstawiający strukturę płci ankietowanych instrumentalistów, tabelę z ich wiekiem, wykres słupkowy wykształcenia czy oceny warunków materialnych rodzin instrumentalistów. Członkowie orkiestry odpowiadali na pytania o atmosferę panującą w domu, problemy patologiczne, powody wstąpienia do orkiestry dętej Koronowo i in. Poza zebranymi, opisanymi i przedstawionym w postaci różnych grafów, wynikami ankiety oraz kilkoma ogólnymi refleksjami o lakonicznym charakterze, zamieszczonymi w zakończeniu – np. że w orkiestrze instrumentalisci nauczyli się systematyczności, nabyli większą pewność siebie oraz stali się bardziej odpowiedzialni – w artykule brak jest konstruktywnych wniosków. Opisane w tej publikacji przez Pana Mirosława Kordowskiego statystyki, są z pewnością interesujące, jednak ich miejscem może być kronika tego zespołu lub lokalna prasa.

Drugi z dostępnych artykułów pt. *Organizacja i działalność merytoryczna innowacji edukacyjnych wprowadzanych w szkolnictwie wyższym na przykładzie Big-bandu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu* stanowi opis trudności z jakimi spotkał się założyciel, Pan dr Mirosław Kordowski podczas powoływania do życia zespołu. Początki powstawania tego typu zespołów są problematyczne, rotacja ich członków jest duża, a indywidualna praca w takich jednostkach wpisana jest w specyfikę amatorskiego ruchu, nie tylko na jego wczesnym etapie. Indywidualna praca z instrumentalistą-amatorem jest niezwykle często praktykowana w zespołach tego typu. Zastosowanie takiej praktyki w zespole Pana Kordowskiego nie jest *innowacyjne*. Również naturalne wydaje się być, że muzycy-amatorzy kształceni w ten sposób nie pobierają całego pełnego cyklu procesu kształcenia, typowego dla szkół muzycznych I stopnia. W związku z tym także materiały muzyczne dla nich są odmienne i różnorodnie dobierane. Stąd też dziwi ogromna negacja pozycji takich jak: Tadeusz Hejda *Szkoła na saksofon*, Ludwik Lutak *Szkoła na trąbkę*, Lesław Lic *Popularna szkoła na klarnet*, Jiri Kratochvil *Szkoła gry na klarnet*, Tadeusz Hejda *Szkoła gry na klarnet*, Linus Geisler *Szkoła gry na róg*, Feliks Kwiatkowski *Nowa szkoła na puzon*, Jan Pniak *Mała szkoła na tubę*, Ryszard Kosmala *Nowa metoda gry na małym bębnie* – na których wychowały się całe pokolenia znakomitych muzyków-instrumentalistów. Inawet jeżeli Autor postrzega je jako przestarzałe dla procesu kształcenia – może przecież wybrać inne, bowiem obecnie na rynku dostępnych jest wiele innych pozycji, np. Krzysztof Kralka *Saksofon. Ładny Dźwięk i Precyzyjna Intonacja*, Jean-Marie Londeix *Zagrajmy na saksofonie*, Jean Baptiste Arban *Szkoła na trąbkę*, Herbert Lincoln Clarke *Ćwiczenia techniczne na trąbkę*, Adam Brzozowski *Szkoła na klarnet*, Friedrich Demnitz *Elementarna szkoła na klarnet*, Hermann Lange *Schule fuer Klarinette*, Jaroslav Usak *Szkoła na puzon*, Peter Malton *Szkoła na puzon*, H. Kling *Szkoła na waltornię* – i wiele, wiele innych pozycji, posiadających również rekomendację Ministra Kultury i Sztuki.

Zauważyć należy, iż ogólnie szkoły gry na instrumencie stanowią jedynie zbiory materiałów muzycznych dostępnych do dyspozycji pedagoga. To nauczyciel lub instruktor decyduje, które z nich są w danym momencie korzystne do realizowania przez instrumentalistę. Szkoły te nie obligują do wiernego przestrzegania zawartych materiałów i realizowania każdej pozycji w nich zamieszczonych. Być może pewne zagadnienia są bardziej problematyczne i powinny być realizowane później, a inne wcześniej – ale jest to związane głównie z personalnymi predyspozycjami grającego. W związku z tym za odpowiedni dobór programu odpowiedzialna jest tylko i wyłącznie mądrość prowadzącego. Na to uczulani są studenci-instrumentaliści podczas studium pedagogicznego, obowiązkowego do zaliczenia w toku kształcenia nauczyciela-instrumentalisty. Nie jest to żadna *merytoryczna innowacja edukacyjna*.

Obydwa artykuły, w mojej ocenie, nie stanowią publikacji naukowej. Nie zawierają one treści odkrywczych czy oryginalnych badań naukowych. Stanowią dokumentację o charakterze statystyki – w pierwszym przypadku, a w drugim – historię powstania zespołu.

Pan dr Mirosław Kordowski w autoreferacie wspomina także udział w 19 konferencjach, na przestrzeni lat 2011-2017 (strona 11). Z dołączonej dokumentacji wynika, iż większość z głoszonych przez Niego odczytów jest zbieżna z tytułami publikacji. Pan dr Mirosław Kordowski brał udział także w międzynarodowych konferencjach – jednak zauważyć należy, iż przedstawiał na nich wykłady obejmujące wspomniane publikacje, prezentując je po rosyjsku lub angielsku, co nie stanowi twórczego działania.

Odnosząc się również do autoreferatu i opisanej w nim działalności naukowej Pana Mirosława Kordowskiego, Autor na stronie 12 deklaruje, iż, cytat: „Od roku 2014 jestem Prezydentem (jedynym przedstawicielem z Polski) *Światowego Stowarzyszenia Orkiestr Dętych Symfonicznych (WASBE)*”. Tymczasem Marcus Mauderer, dyrektor wykonawczy WASBE – w prywatnej mailowej korespondencji ze mną, potwierdził członkostwo Pana Mirosława Kordowskiego, jednak zastrzegł, że funkcji *Prezydenta* on nie pełni i nigdy nie pełnił. Pan Mauderer wspomniał jedynie, iż ewentualnie Pan Kordowski mógłby się o funkcję *Prezydenta sekcji Polskiej* ubiegać, ale takowa, oficjalna sekcja – nie istnieje, a starań takich nie było. Stoi to w sprzeczności z rekomendacją przedstawioną w dokumentacji Pana Kordowskiego, która stanowić ma „dowód” pełnienia takiej funkcji. Pan Marcus Mauderer podkreślił fakt, że nadanie jakiegokolwiek funkcji w organizacji WASBE posiada potwierdzenie w postaci odpowiedniego dokumentu. Z pewnością nie jest nim fragment rekomendacji, która wystawiona została notabene nie przez głównego dyrektora organizacji, lecz przez *Prezydenta sekcji Węgierskiej*. Owa rekomendacja nie stanowi udokumentowania nadania Kandydatowi takiej funkcji, zatem nie jest on uprawniony do posługiwania się tytułem z nią związanym.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z autoreferatem, dokumentacją habilitacyjną i dołączonym do niej dziełem artystycznym w postaci płyty CD pt. *Polskie brzmienia. Dzieła Grzegorza Duchnowskiego na orkiestrę dętą*, stwierdzam, że Pan dr Mirosław Kordowski jest osobą aktywną i zaangażowaną w życie muzyczne prowadzonych przez Niego zespołów. Niestety przedstawiony przez Kandydata autoreferat zawiera fakty o charakterze mało znaczącym. Referat ten nie wnosi żadnych oryginalnych treści i pełen jest nieścisłości oraz informacji nie mających potwierdzenia w rzeczywistości.

Ponadto, dorobek artystyczny Kandydata nie spełnia odpowiednich kryteriów, wynikających z rangi tytułu doktora habilitowanego – tytułu, do którego uzyskania aspiruje. Również negatywnie oceniam Jego dorobek naukowy, w którym znajdują niewiele merytorycznych wartości.

W związku z tym, w mojej ocenie, osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne dra Mirosława Kordowskiego nie spełniają wymagań Art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późniejszymi zmianami) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Dorobku artystycznego, a także dydaktyczno-naukowego oraz autoreferatu Pana dra Mirosława Kordowskiego – nie przyjmuję.

dr hab. Stanisław Strączek

